

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan
Børnehuset Krummerne
2021-23

KRUMMERNE

LEG OG FÆLLESSKAB

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har de forgangne år arbejdet med følgende tre temaer:

- Forældresamarbejde
  - Sprog og kommunikation
  - Børn i udsatte positioner.
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I Krummerne har vi organiseret vores evalueringskultur således, at hver stue har stuemøde hver fjortende dag, og derudover er der hver måned enten vuggestue og børnehave eller personalemøder.

Til planlægning af den daglige pædagogiske praksis har vi gjort brug af TOPIs resultater til at se, hvad den enkelte børnegruppe har et særligt behov for. Planen drøftes en gang om måneden og eventuelle justeringer indføres.

Derudover arbejder vi med film som led i at evaluere den pædagogiske praksis. En gang om måneden på stuemøderne har hver stue en film med, som vi analyserer og evaluerer. De erfaringer som vi er kommet

frem til på baggrund af filmene, har vi brugt til at lave justeringer i praksis for, at den hele tiden er tilpasset den aktuelle børnegruppe.

I forbindelse med evaluering gør vi i Krummerne også brug af børneinterview for, at deres stemme også bliver hørt i forhold til, hvad de finder værdifuldt i den pædagogiske praksis.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Forældresamarbejdet: Personalet har afholdt en personale dag, hvor temaet var forældresamarbejdet. Til denne personale dag deltog praksiskonsulenterne med et oplæg om forældresamarbejdet. Til personale dagen kom vi frem til fire temaer inden for forældresamarbejdet som vi gerne ville arbejde videre med

- Den daglige kommunikation med forældrene
- Forældresamtaler.
- Nyhedsbreve
- Visuel formidling i det pædagogiske rum

Kort tid efter afholdt vi et fælles forældremøde, hvor praksiskonsulenterne bidrog med et oplæg om forældresamarbejdet. Efterfølgende var der gruppearbejde, hvor vi fik forældrenes bidrag til, hvad de fandt vigtige i forhold til de ovenstående temaer. Forældrenes bidrag samt de overvejelser vi selv havde gjort på vores personale dag, var med til at give os en god pejling på, hvilke justeringer vi skulle gøre i forældresamarbejdet, for at styrke dette efter corona.

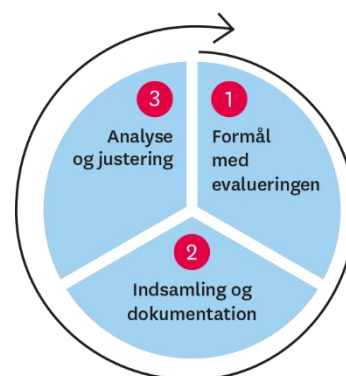
Sprog og kommunikation: Vi har haft et fælles personalemøde, hvor pædagogerne fra vores sprognetværk har holdt et oplæg om børns forskellige kommunikationsstile, og hvordan det pædagogiske personale bedst muligt understøtter dem. Efterfølgende har de enkelte stue filmet måltidet, hvor vi har analyseret de forskellige børns kommunikationsstile, for at det pædagogiske personale fik en bevidsthed om, hvordan de bedst møder det enkelte barn, så det føler sig kompetent i kommunikationen. Vi har derpå holdt en midtvejsstatus på et personalemøde, hvor en pædagog har fremvist en video fra en samtale ved måltidet, og hvor vi drøftede, hvad vi især blev optaget af i forhold til at sikre at alle børn følte sig kompetente i samtalen.

Børn i udsatte positioner: På baggrund af, at det pædagogiske personale havde en oplevelse af, at børnene i udsatte positioner var stigende, men at dette ikke kunne aflæses i vores TOPI resultatrapport, havde vi i efteråret 2022 en personale dag, hvor temaet var børn i udsatte positioner. Den psykolog vi ahr tilknyttet fra forvaltningen holdt i den forbindelse oplæg om børn i udsatte positioner i forhold til teorien om

tryghedscirklen samt nervesystemet herunder personalets nervesystemer, og hvordan et ikke roligt nervesystem fra det pædagogiske personales side kan have en indvirkning på børn i udsatte positioner. Foruden den fælles personaledag har det pædagogiske personale i børnehaven haft et forløb om emotion coaching med psykologen.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Forældresamarbejdet: At få styrket forældresamarbejdet efter coronanedlukningen således at børnene i Krummerne oplever hjem og institution som en sammenhæng fremfor to forskellige verdner.

Sprog og kommunikation: At få skabt en ensartethed i det pædagogiske personales kommunikation med børnene i forbindelse med måltiderne.

Børn i udsatte positioner: At få skabt en fælles viden og forståelse for, hvad det vil sige at være et barn i en udsat position herunder en opmærksomhed på, hvornår vi i vores pædagogiske praksis får skabt nogle rammer, der gør at børn lettere kan komme i en udsat position.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi har gjort brug af tilsyn fra både den pædagogiske konsulent TOPI, sprogvurderinger, sprogtrappen, videofilm, praksisfortællinger og børneinterviews.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Forældresamarbejdet: At vi havde forskellige perspektiver på og forståelse af, hvad vi hver især finder vigtigt i den daglige kommunikation, og hvordan en systematik i, at kommunikere via nyhedsbrev og indførelse af ekstra forældresamtaler samt sociale arrangementer har styrket forældresamarbejdet.

Sprog og Kommunikation: At der er en variation i forhold til, hvordan det pædagogiske personale kommunikerer med børn, og dermed det med, at vi har fået skabt en fælles viden om børns sproglige udvikling herunder børns kommunikations stile bevirker, at børnene mødes i kommunikationen, der hvor de er kompetente.

Børn i udsatte positioner: At andelen af børn i en udsat position i Krummerne ikke var stigende, men at grundet manglende viden så kunne den pædagogiske praksis i Krummerne være med til at sætte børn i en udsat position.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Forældresamarbejdet:

På baggrund af vores fælles forældremøde om forældresamarbejdet og de fire udvalgte temaer, der er beskrevet overfor, har vi lavet følgende justeringer i den pædagogiske praksis.

- **Den daglige kommunikation med forældrene:** Vi har en opmærksomhed på, at den daglige kommunikation handler om vidensdeling, og at vi foruden vores egen formidling af barnets dag, trivsel og udvikling er nysgerrige på forældrenes perspektiver. Vi har ligeledes skabt en systematik i den daglige kommunikation, at hvis vi er bekymret for et barn, så begynder vi tidligt at inddrage forældrene i vores bekymring/nysgerrighed. Hvis bekymringen fortsætter, så vil vi informere forældrene om, at vi ikke vil komme med daglige statusser om vores bekymring, men i stedet tilbyde ugentlige telefonopkald, hvor vi bedre kan erfaringsudveksle, og hvor hverken børn eller andre forældre kan høre vores samtale, da det kan være sårbart for alle parter.
- **Forældresamtaler:** Vi har ligeledes udarbejdet en systematik i vores forældresamtaler, således at foruden opstarts- og overgangssamtalen, så tilbydes forældrene en statussamtale tre måneder efter opstart og en fire årssamtale. Derudover har vi 5 års samtalen i forbindelse med et barns kommende skolestart.
- **Nyhedsbreve:** Vuggestuen udsender hver fredag nyhedsbrev med billeder, hvor ugens gang beskrives. Børnehaven sender ugeplaner ud hver anden mandag i forbindelse med skift fra udflytter til hjemme og omvendt. Der vil i løbet af de fjorten dage, også komme et skriv med billeder, om hvordan det går med at arbejde med ugens tema.
- **Visuel formidling i det pædagogiske rum:** I vores indgangsparti har vi fået etableret en informationsvæg til forældrene og det modsatte er en udstillingsvæg, hvor børnenes kreative udfoldelser i forbindelse med ugens tema kan udstilles.

Derudover har vi også tre årlige sociale arrangementer til styrkelse af forældresamarbejdet julefest, fælles spisning, plantedag og sommerfest.

Sprog og kommunikation: Vi inddeler vores børnegrupper på de enkelte stuer i mindre grupper, for at skabe bedre betingelser for kommunikationen. Vi har ligeledes et øget fokus på i dannelsen af de mindre grupper, at børnenes kommunikationsstile komplementere hinanden. Derudover har vi i den pædagogiske praksis arbejdet med, at det pædagogiske personale særligt i vuggestuen ikke skal stille så mange spørgsmål i deres kommunikation med børnene men i stedet agerer barnets undertekster samt benævne ting, men også give børnene tid til at respondere på det som den voksne siger. I børnehaven arbejder det pædagogiske personale med at udvide børnenes vedvarende fællestækning, hvilket gøres ved hjælp af, at vi arbejder temabaseret i den pædagogiske praksis, da vi har en oplevelse af at det sikrer at alle børn i børnehaven på deres niveau kan deltage succesfuldt i den vedvarende fællestækning.

I vuggestuen arbejder vi med sprograppen som udfyldes to gange årligt på alle børn, og børnehaven sprogtester vi øjeblikket alle treårige børn. Derudover har vi et sprogetværk, hvor der sidder tre pædagoger fra huset, som er med til at sikre udvikling og kvalitet i det sproglige arbejde i Krummerne. Til ikke uddannet personale tilbyder vi mentortid, hvor vi oplærer og guider dem til kommunikation med børn, så børnene føler sig kompetente og udvikler deres sproglig formåen. Alle pædagoger i vuggestuen har været på kurset sprog i samspil. I efteråret 2023 skal vi i vuggestuen arbejde med, hvordan kurset sprog i samspil omsættes til den pædagogiske praksis, herunder undervise vores medhjælpere i de forskellige metoder, som pædagogerne har lært på kurset.

Børn i udsatte positioner: Efter oplægget på vores personale dag, har vi skabt en systematik i forhold til, hvordan vi arbejder, når det pædagogiske personale begynder at have en oplevelse af, at et barn er i mistrivsel. Til en start vil vi indsamle data på barnets trivsel, og det kan være registreringsskemaer eller observationer. Efterfølgende analyseres dataen, der udarbejdes en handleplan og iværksættes prøvehandlinger for at sikre at barnet atter kommer i trivsel. Vi inddrager tidligt i forløbet forældrene i den opmærksomhed vi har på deres barns trivsel, for at få deres perspektiv på det, vi oplever, og hvordan vi videre kan samarbejde om dette.

I den daglige pædagogiske praksis sørger vi for at inddele børnene i mindre grupper, og at der er børn som matcher barnet i den udsatte position, da det er vores erfaring at et barns mistrivsel vendes bedst når barnet oplever sig som en del af et børnefællesskabet. Til dette gør vi brug af legen og barnets interesser, og for at styrke barnets legekompetencer deltager det pædagogiske personale i legen. Hvis ovenstående prøvehandlinger ikke bærer frugt i forhold til at vende barnets mistrivsel vil vi ansøge om at inddrage andre fagpersoner, som vi kan sparre med det pædagogiske personale i forhold til, hvordan vi kan sikre, at barnet kommer i trivsel.

I Krummerne har vi også oplevet, at en af vores stuer havde en større andel af børn i udsatte positioner. I den forbindelse havde vi et boostende forløb med forvaltningens støttepædagoger. Her blev vi opmærksomme på, at den pædagogiske praksis var med til at sætte en stor del af disse børn i en udsat position. Det skyldtes, blandt andet, at det pædagogiske personale ikke bibeholdt deres positioneringer i

forbindelse med de pædagogiske aktiviteter, hvilket bevirkede at de pædagogiske aktiviteter en stor del af tiden ikke kunne gennemføres. Personalet har derfor fået en viden, om hvad de forskellige positioneringer indebærer, og de fordeles pædagogerne imellem i forbindelse med planlægningen af de pædagogiske aktiviteter. Denne viden skal i den kommende periode deles med resten af Krummerne.

I børnehaven har vi også i forbindelse med TOPI udarbejdet relationsskemaer, så vi på den måde kan sikre at alle børn har en Alfred. Dette skal vuggestuen i gang med i efteråret 2023

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi har fire gange årligt møder med vores forældrebestyrelse, hvor vi løbende vender de pædagogiske tiltag som vi arbejder med i Krummerne, og får forældrenes perspektiv på, hvordan de oplever, de forskellige tiltag.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

På baggrund af de forgangne års arbejde med børn i udsatte positioner, så vil det næste emne som Krummerne skal arbejde med være børneperspektivet.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

I Krummerne vil vi i det næste stykke tid i forbindelse med evaluering have fokus på, at det pædagogiske personale fastsætter mål for evalueringen, beskriver tiltag samt tegn de vil se for børnegruppen og børn i udsatte positioner. Til at skriftliggøre ovenstående vil vi gøre brug af en videreudvikling af Peter Dahler Larsens programteori.

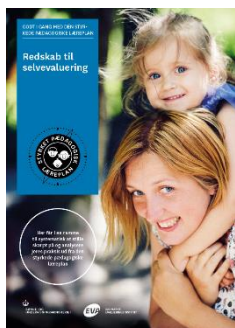
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Krummerne har over de sidste fire år gennemgået en positiv udvikling, og er noget langt i forhold til at skabe gode læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i vores aktuelle børnegruppe. Vores nuværende

læreplan blev primært udarbejdet af den pædagogiske leder under coronanedlukningen, og derpå afspejler den ikke, hvor Krummerne er i dag. Det er derfor planen, at læreplanen genbesøges og omskrives i 2024.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC